

Dnr 21KS15
2021-03-31

Malin Björklund
malin.bjorklund@gavle.se

Fördelning disponibla medel för stiftelser med förutbestämda ändamål

Sju av de donationsstiftelser som Gävle kommun förvaltar har ett förutbestämt ändamål enligt urkunden. Det innebär att det i urkunden är bestämt vilken eller vilka organisationer som ska få ta del av stiftelsens pengar. Några ansökningar kommer därför inte in till dessa stiftelser, pengarna betalas ut till de förutbestämda ändamålen så snart de disponibla medlen blir kända från SEB.

De stiftelser som har förutbestämda ändamål är:

Stiftelsen Brännerifonden

År 1845 lades Bränneriverkets rörelse ned och verket med dess tillhörigheter såldes. Den 15 oktober 1849 beslöt stadens societeter och föreningar samt övriga invånare å allmän rådstuga att bränneriverkets behållna tillgångar skulle förvaltas av en särskild å allmän rådstuga, att räntan å 80 000 kronor av dessa tillgångar varje år skulle överlämnas till Gävle stads fattigvårdsstyrelse såsom bidrag till kostnaderna för stadens fattigvård. Idag går hela fondens avkastning till:

- Fattigvården, numera Socialnämnden.

Stiftelsen Societeternas anslag

Till fattigvårdens understöd

En av stadens fem societeter lämnade år 1820 Gävle stad ett lån på 16 666 riksdaler 32 skillingar banko mot sex procents årlig ränta med skyldighet för staden att utbetala denna ränta "till fattigvårdens understöd". Detta "lån" torde vara att betrakta som en ren donation.

- Avkastningen överförs till Socialnämnden.

Stiftelsen August Normans understödsfond

Den 27 april 1917 donerade Augusta och Josef Norman 45 000 kronor för att uppfylla deras broder August Normans önskan om att bilda en fond under namnet August Normans understödsfond. Fonden skulle stå under Drätselkammaren i Gefle vård och förvaltning. Den årliga avkastningen ska disponeras på följande sätt:

- Räntan av 30 000 kronor (84%) ska användas till förmån för filantropiska (välgörande) inrättningar i Gävle.
- Räntan av 15 000 kronor (16%) ska användas till Kyrkorådet i Gefle Heliga Trefaldighets församling. De ska använda 2/3 av räntebeloppet till uppehållande av kyrkans diakoniss-verksamhet för frivillig själavård och återstående 1/3 av räntan till främjande av Gefle Seaman´s Mission.

Stiftelsen Carl Johan och Axel Lennstrands fond

Fabrikören Carl Johan Lennstrand avled 21 juli 1917 och hans son, grosshandlaren Axel Lennstrand, avled 31 januari 1946. De båda hade upprättat ett testamente med en fond där:

- Avkastning på 25 000 kronor (23%) ska överlämnas till barnavårdsnämnden och användas till understöd åt nyblivna ogifta mödrar, vilka befinner sig i "behövande omständigheter utan att dock vara föremål för fattigvård".
- Avkastning på 20 000 kronor (19%) ska överlämnas till Frälsningsarméns slumverksamhet.
- Avkastning på 5 000 kronor (5%) ska ställas till styrelsemannen för sjukhuset att tilldelas fattiga sjuka såsom understöd och hjälp under den tid de är inlagda på sjukhuset, även som för andra hand användas som en första hjälp vid deras hemgång från sjukhuset.
- Avkastning på 10 000 kronor (9%) ska användas till anordnande av friluftskonserter i Gävle, företrädesvis i Rådhusplanaden. (sökbart för medborgare)
- Avkastning på 48 000 (44%) kronor ska disponeras av kommunstyrelsen att användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som kan på något sätt ha karaktären av "fattigvård" (sökbart för medborgare).

44% av disponibla medel per år användas till välgörande ändamål, dock ej sådant som på något sätt kan ha karaktären av "fattigvård". Övriga 56% ska användas till mottagare bestämda i urkunden.

Stiftelsen Tekla och Majken Lindgrens fond

Tekla Lindgren föddes 28 mars 1861 och arbetade större delen av sitt liv som lärarinna. Hennes syster, Majken Lindgren, föddes 30 januari 1863. Hon arbetade bland annat som linnesömmerska och hos firman Sjöströms fabriks bod. 1942 upprättade de ett testamente och donerade 5 000 kronor till en fond med namn Tekla och Majken Lindgrens fond. Avkastningen ska gå till:

- Jonas Selggrens sanatorium till patienternas bästa, idag lungkliniken på Gävle sjukhus.
- Jonas Selggrens sanatorium var den tidens tuberkulosanstalt. 1975 fick länssjukhuset en lunglinik och sanatoriet tömdes. Året efter öppnade de ombyggda lokalerna som äldreboende under namnet Selggrensgården.

Stiftelsen Lotten Westergrens barnhemsfond

Lotten Westergren har i sitt testamente den 12 mars 1935 donerat 10 000 kronor. Avkastningen ska årligen delas ut till:

- Frälsningsarméns barnkoloni och barnhem eller dylik anstalt (under förutsättning att Frälsningsarmén fortfarande har barnhem efter Lotten Westergrens död).

Stiftelsen John Rettigs resestipendiefond

John Rettig föddes i Gävle den 18 augusti 1847 och var bland annat Gävle stadsfullmäktiges ordförande. Han var gift med Antonie Rettig. Hon donerade 150 000 kronor och upprättade en resestipendiefond under sin döde makes namn. Avkastningen ska användas till:

- Utrikes resestipendium till lämpligt belopp tilldelas skötsamma och intresserade unga män, tillhörande Gävle stad, som i främmande land vill utbilda sig inom handel och industri.
- Resestipendierna ska tilldelas genom Handelskammaren.

Utdelningen kommer att ske enligt nedan:

Stiftelser	Summa att dela ut	Fördelat enligt nedan
Brännerifonden	66 882	Allt till välfärd
Societeternas anslag	12 985	Allt till välfärd
August Normans understödsfond	46 947	Välfärd 40 844 kr Heliga Tref. Diakoni 4 069 kr Gefle Seaman´s Mission 2 034 kr
Cj o Axel Lennstrands fond	81 005	Välfärd 18 631 kr Frälsningsarmén 15 391 kr Gävle sjukhus 4 050 kr Friluftskonserter (sökbart) 7 290 kr Sökbart 42 933 kr
Tekla och Majken Lindgren	3 967	Allt till Gävle sjukhus lungavdelningen
Lotten Westergrens barnhemsfond	4 898	Allt till Frälsningsarmén
John Rettigs resestipendiefond	145 756	Allt till Handelskammaren
Totalt	362 440	

Vi har genom åren alltid delat ut precis 80% av förvaltningsresultatet till dessa förutbestämda ändamål, vilket är det lägsta beloppet att dela ut för att stiftelserna ska förbli skattebefriade. Men det innebär att kapitalet hela tiden växer. Jag har därför i år bestämt att istället dela ut hela förvaltningsresultatet, i samråd med Martin Svaleryd.

Stiftelsen John Rettigs resestipendiefond handläggs av Mellansvenska handelskammaren. De har en önskan att Gävle kommun ska ta över hanteringen och utdelningen av stiftelsen. Gävle kommun kommer därför att ansöka om en så kallad permutation hos Kammarkollegiet, vilket innebär att Kammarkollegiet ska pröva om det enligt stiftelsens statuter är möjligt för Gävle kommun att ta över hanteringen av stiftelsen, se Kommunstyrelsens ärende 21KS77. Svenska Handelskammaren har informerat om att de i år inte kommer att annonsera och ta emot några ansökningar för stiftelsen. De har inte möjlighet att hantera stiftelsen i år samt att det är svårt för de sökande att åka på studieresa utomlands i år på grund av Corona pandemin.

Malin Björklund
Ekonomiassistent / fondhandläggare, SG-ekonomi